

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1
IM. JÓZEFA BEMA
W SULECHOWIE

NA ROK SZKOLNY:
2017/2018
2018/2019
2019/2020

opracowanie:
Agnieszka Dach
Patrycja Framm
Barbara Garbowska
Agnieszka Poślednia

Spis treści

1. Podstawy prawne programu.
2. Teoretyczne podstawy działań wychowawczo-profilaktycznych.
3. Obszary oddziaływań.
4. Cele programu.
5. Osoby biorące udział w realizacji programu. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.
6. Oczekiwane rezultaty.
7. Ewaluacja programu.

Załącznik:

Szczegółowe zadania i sposób ich realizacji.

I. Podstawy prawne działań profilaktycznych.

Podstawy prawne oddziaływań profilaktycznych w szkole można znaleźć w:

1. Konwencji o prawach dziecka. Art. 33. (aneks)
 2. Konstytucji Rzeczypospolitej. Art. 72.
 3. Kodeksie postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r. Art. 304.
- Kodeksie postępowania cywilnego, Art. 572 (Dział II, rozdział 2).
 - Ustawie z dnia 14 grudnia 2016- Prawo Oświatowe (Dz.U. Z 2017., poz. 59)
 - Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.
 - Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
 - Ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (Dz. U. z 1990 r. Nr 30, poz. 179 z późniejszymi zmianami).
 - Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.
 - Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
 - Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.
 - Ustawie o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. .
 - Rozporządzeniu MEN z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, (Dz. U. Z 2017., poz.356).
 - Rozporządzeniu MEN z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Z 2017., poz. 1657).
 - Rozporządzeniu MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Z 2017., poz. 1647).
 - Rozporządzeniu MEN z dnia 11 sierpnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy (Dz.U. Z 2016., poz. 1278).
 - Rozporządzeniu MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017., poz.1578).
 - Rozporządzeniu MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Z 2017., poz.1647).

- Rozporządzeniu MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Z 2017., poz.1591).
- Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Statucie Szkoły.

II. Wstęp – rola wychowawcza szkoły.

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.

Zgodnie z zapisami podstawy programowej kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia. Zadaniem szkoły jest łagodne wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju. Szkoła zapewnia bezpieczne warunki oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia. Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.

Niniejszy program wychowawczo-profilaktyczny uwzględnia całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Program wychowawczy oparto na założeniach misji i wizji naszej szkoły. Opracowano go po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb uczniów, oczekiwaniach nauczycieli, rodziców oraz społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów nowej podstawy programowej obowiązującej od roku szkolnego 2017/2018 oraz Podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018

Do zadań wychowawczych szkoły w nowym roku szkolnym należą przede wszystkim:

- bezpieczeństwo w internecie, odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych,
- prowadzenie doradztwa zawodowego do szkół i placówek,
- wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
- podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.

Opisuje on treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli oraz rodziców w oparciu o różne przepisy prawne, w tym Statut Szkoły. Zadaniem szkoły jest zapewnienie uczniom powszechnego obowiązku do nauki i wychowania, ochrony przed przemocą, a także kierowanie się zawsze dobrem ucznia, troską o jego zdrowie, postawę moralną, z zachowaniem poszanowania godności osobistej.

Za wychowanie dzieci odpowiadają rodzice, szkoła wspomaga ich w działaniach wychowawczych. Wszystkie osoby pracujące w szkole zajmują się wychowaniem dzieci, jednak pierwszymi najważniejszymi wychowawcami dzieci są rodzice, od których szkoła

oczekuje aktywnej współpracy. Szkoła wspiera rodziców w wychowaniu, dba o atmosferę sprzyjającą poznawaniu, budowaniu prawidłowych relacji i więzi społecznych, uczy współpracy w grupie, utrwała właściwe wartości i normy społeczne.

III. Teoretyczne podstawy oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

Według definicji W. Okonia wychowanie to: świadomie organizowana działalność społeczna, oparta na stosunku wychowawczym między wychowankiem a wychowawcą, której celem jest wywołanie zamierzonych zmian w osobowości wychowanka. Zmiany te obejmują zarówno stronę poznawczo-instrumentalną, związaną z poznawaniem rzeczywistości i umiejętnością oddziaływania na nią, jak i stronę emocjonalno-motywacyjną, która polega na kształtowaniu stosunku człowieka do świata i ludzi, jego przekonań i postaw, układu wartości i celu życia. Proces wychowania uwarunkowany jest wieloma czynnikami. Wiąże się on przede wszystkim ze zrozumieniem przez jednostkę określonych norm społeczno-moralnych oraz nadaniem tym normom – w zależności od jej uprzednich doświadczeń i gry motywów – znaczenia osobistego.

Profilaktyka natomiast są to wszystkie działania w celu wspomaganie rozwoju młodego człowieka polegające na ograniczaniu i likwidowaniu czynników ryzyka, inicjowaniu i wzmocnianiu czynników chroniących, które ma na celu zapobieganie pojawianiu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska, w tym zachowań ryzykownych, w konkretnej społeczności, np. szkolnej.

Zachowania ryzykowne to różne nieprawidłowe zachowania ucznia niebezpieczne zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego, jak i dla jego otoczenia społecznego. (K. Ostaszewski 2003r.) Przyczyny występowania zachowań ryzykownych u młodzieży są złożone. Młodzież podejmuje zachowania ryzykowne głównie wtedy, gdy brak jej wsparcia w rodzinie. U dzieci pochodzących z rodzin, gdzie panują ciepłe, pełne miłości i troski relacje z rodziną i przyjaciółmi, ryzyko wystąpienia problemów w przyszłości jest zdecydowanie mniejsze. Jednak bez względu na to w jakich warunkach wychowuje się młody człowiek zdarza się, że będzie musiał zderzyć się z trudnymi sytuacjami, a poziom indywidualnej odporności jest u każdego inny. Również mimo prawidłowo funkcjonującej rodziny potrzeba akceptacji rówieśników jest tak duża, że dzieci i młodzież zachowują się ryzykownie w celu zdobycia akceptacji grupy rówieśniczej lub zaspokojenia potrzeby silnych wrażeń.

Pamiętając o tym, iż wychowanie, to proces wspomaganie dziecka i młodego człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, moralno-społecznej, możemy określić, na jakie czynniki ryzyka narażeni są młodzi ludzie.

Zagrożenia w sferze fizycznej to między innymi:

- przeciążenie dzieci pracą intelektualną, co skutecznie ogranicza ruch i wysiłek fizyczny;
- pasywne formy spędzania czasu wolnego (TV, Internet, gry komputerowe, kino domowe);
- kult mięśni siły fizycznej, kult zgrabnej sylwetki (sterydy diety);
- przekonanie, że chemia jest lekarstwem na wszystko- mniejszy wysiłek szybszy efekt;
- używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
- rozbudzona seksualność, wczesna aktywność seksualna;
- agresja, przemoc.

Główne zagrożenia dla procesu dojrzewania psychicznego to:

- zacieranie granic w życiu i rozwoju - młodzi mają mniej obowiązków i odpowiedzialności,
- promowanie egocentryzmu – młody człowiek jest najważniejszy i cały świat powinien koncentrować się na jego potrzebach;
- akceptowanie egoizmu – wszystko młodemu człowiekowi się od życia należy;
- cel uświęca środki – celem rozwoju nie jest dojrzałość tylko samozadowolenie, życie powinno być przyjemne a nie odpowiedzialne.

Najważniejsze zagrożenia dla procesu dojrzewania społecznego:

- osłabienie roli rodziny w życiu dziecka i ograniczenie wpływu rodziców;
- odrywanie ról od wieku dziecka, dziecko podejmuje role wymagające dużej dojrzałości społecznej;
- przenoszenie do świata dzieci zjawisk typowych dla młodzieży i dorosłych (bale, konkursy piękności, festiwale);
- podważanie autorytetów (rodzic, nauczyciel);
- media poszukujące sensacji;
- degradacja wartości, wartości nabywają nowego znaczenia, często sprzecznego z dotychczasowym (wolność – samowola, tolerancja -akceptacja wszystkiego).

Pomimo występowania czynników ryzyka, dzieci i młodzież mogą się rozwijać prawidłowo, dzięki czynnikom chroniącym. Ich występowanie i wykorzystanie jest głównym założeniem tzw. profilaktyki pozytywnej.

Według teorii resilience /umiejętność odbicia się od dna, elastyczność, sprężystość, odporność, regeneracja sił/ dzieci z grupy ryzyka nie zawsze są na pozycji przegranej. Posiadają moce, które pozwalają im przetrwać w ekstremalnie trudnych warunkach i mimo wszystko rozwijać się prawidłowo. Ta adaptacja zależy od wielu czynników, które nazywamy chroniącymi i wspierającymi. Dzieci walczące z przeciwnościami życiowymi nie mogą osiągnąć odporności same. Potrzebują miłości, opieki i wsparcia ze strony dorosłych – rodziców, nauczycieli lub innych osób z otoczenia. Badania wskazują, że kluczową rolę w budowaniu odporności odgrywają nauczyciele na każdym etapie kształcenia. Adekwatne wymagania, dawanie pozytywnych informacji zwrotnych, bycie w roli powiernika, buduje motywację ucznia i daje mu poczucie bezpieczeństwa.

Do klasycznych czynników chroniących i budujących odporność zaliczamy:

- A. środowisko rodzinne (najważniejszy ze wszystkich czynników wpływających na prawidłowy rozwój psychospołeczny dziecka);
- B. otoczenie społeczne, pozarodzinne (dziecko czerpie wsparcie z otoczenia społecznego – szkoły, środowiska lokalnego lub osób, które są mu bliskie, np. rówieśników; troska ze strony innych osób spoza rodziny zwiększa u dziecka odporność i niepodatność na sytuacje zagrażające; szczególnie jest tutaj ważna rola nauczyciela, który dla dziecka (zwłaszcza dla nastolatka) może stać się drugą, co do ważności, osobą znaczącą; jest oceniany jako bardziej obiektywny od rodziców, toteż jego opinie mają wielki wpływ na formującą się osobowość ucznia /samoocenę, emocje, obraz świata/; relacje nauczyciela z uczniem mogą decydować o pozycji socjometrycznej ucznia, mają wpływ na procesy i role grupowe w klasie; wsparcie ze strony nauczyciela może rekompensować brak wsparcia ze strony rodziców i rówieśników;
- X. środowisko rówieśnicze (kontakty z rówieśnikami akceptującymi normy społeczne, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołecznymi to kolejne źródło wsparcia dla dziecka zagrożonego);
- Δ. cechy osobowości (dzieci i młodzież cechujące się odpornością radzą sobie z wyzwaniem w sposób społecznie akceptowany; ich pozytywne podejście do

problemów życiowych i szukanie konstruktywnych rozwiązań pozwalają w optymalny sposób rozwiązać emocjonalnie ryzykowne doświadczenia).

Naukowe rozważania o ryzyka i czynnikach chroniących i wspierających rozwój wskazują, że należy je traktować nie tylko w obszarach ochrony przed zagrożeniami, ale także w obszarach pozytywnego rozwoju dzieci i młodzieży. Takie podejście pozwala na integralne potraktowanie obszaru wychowania, profilaktyki i promocji zdrowia w szkole/placówce.

Profilaktyka w szkole może być skuteczna, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

- musi wynikać ze świadomości zagrożeń prawidłowego procesu wychowawczego i gotowości do współdziałania w zmianie istniejącej sytuacji wychowawczej,
- musi konfrontować ucznia z niebezpieczeństwem, ryzykiem,
- musi przekonać odbiorcę, że niebezpieczeństwo, ryzyko dotyczy również jego, i równocześnie, że w jego mocy leży skuteczna ochrona siebie i innych.

Poziomy działań profilaktycznych

Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka jest prowadzona na kilku poziomach (za: H. Mrazek i R. Hagerty, 1994). Wyróżnia się : profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.

Profilaktyka uniwersalna (I stopnia) jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotyczy znanych, w znacznym stopniu rozpowszechnionych zagrożeń, np. przemocy, czy używania substancji psychoaktywnych. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i chroniących, danych epidemiologicznych (są to głównie wyniki badań naukowych, dotyczące między innymi palenia papierosów, picia alkoholu, informacje o wieku inicjacji). Celem ma być opóźnienie inicjacji, przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. W dużej mierze działania profilaktyczne skupiają się na tworzeniu wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie wartości, motywację do osiągnięć uczniów i nauczycieli. Pozwalają także na czynny udział rodziców w życiu szkoły.

Profilaktyka selektywna (II stopnia) jest ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje o uczniach szkoła gromadzi w toku codziennego procesu edukacji, szczególnie dotyczy to uczniów z deficytami poznawczymi, z rodzin dysfunkcyjnych itp. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka (np. z rodzin z problemem alkoholowym) organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia).

Profilaktyka wskazująca (III stopnia) obejmuje działania na rzecz jednostki wysokiego ryzyka, to działania polegające na interwencji, terapii dzieci i młodzieży, przejawiających symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielania. Na tym poziomie, w profilaktykę częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej lub medycznej. (za: K. Ostaszewski, A. Borucka, 2005).

Na wszystkich poziomach profilaktyki stosuje się różne strategie:(za: Z. B. Gaś; 2003; B. Kamińska –Buśko - red., 2005). Wspomniani autorzy wyróżniają:

1. strategie informacyjne,
2. strategie edukacyjne,

3. strategię działań alternatywnych,
4. strategię interwencyjne,
5. strategię zmniejszania szkód,
6. strategię zmian środowiskowych,
7. strategię zmian przepisów.

Głównym celem strategii informacyjnych jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach np. palenia tytoniu, ma spowodować zmianę postaw, a w końcu - nie podejmowanie zachowań ryzykownych.

Strategie edukacyjne mają pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.). U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenie sukcesów, np. zawodowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

Strategie działań alternatywnych służą zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności, wrażeń) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.). U podstaw tych strategii leży założenie, że wielu ludzi nie ma możliwości zrealizowania swej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny poprzez osiąganie sukcesów, czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

Strategie interwencyjne zapewniają pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Podstawowe techniki interwencji to poradnictwo, telefon zaufania, sesje interwencyjne, doradztwo. Strategie interwencyjne, jako działania głębsze i bardziej zindywidualizowane, w zasadzie zastrzeżone są dla poziomu drugiego i trzeciego.

Strategie zmniejszania szkód przewidziane są głównie dla potrzeb profilaktyki wskazującej. Adresatem tych działań są grupy najwyższego ryzyka.

Strategie zmian środowiskowych nakierowane są na identyfikację i zmienianie tych czynników środowiska społecznego i fizycznego, które sprzyjają zachowaniom problemowym. Mogą one obejmować: modyfikacje środowiska, miejsca przebywania osoby dysfunkcyjnej, zmianę postaw społecznych wobec osób dysfunkcyjnych.

Strategie zmian przepisów zazwyczaj kierowane są do całej lokalnej społeczności. Polegają na zmianie przepisów prawnych, rozporządzeń lokalnych, ograniczanie dostępu do środków odurzających i ich dystrybucji.

Konstruując program wychowawczo-profilaktyczny naszej szkoły uwzględniono więc:

- najbardziej powszechne czynniki ryzyka i zachowania ryzykowne występujące w społeczności szkolnej i środowisku lokalnym;
- przyczyny zachowań ryzykownych (zwiększenie odporności psychicznej, pewności siebie oraz zaspokojenie potrzeby wrażeń poprzez rozwijanie zainteresowań zlikwiduje przyczyny a tym samym nie doprowadzi do wystąpienia zachowań ryzykownych),

- wzmacnianie czynników chroniących (wzmacnianie funkcji wychowawczej rodziny, budowanie więzi między nauczycielami i uczniami oraz właściwych relacji rówieśniczych, kształtowanie postaw i cech osobowości umożliwiających unikanie zachowań ryzykownych);
- poziom profilaktyki (z uwagi na młody wiek uczniów będzie to głównie profilaktyka uniwersalna i selektywna; jednak z powodu wydłużenia czasu nauki w szkole podstawowej należy się spodziewać, że u starszych uczniów mogą się pojawiać poważniejsze symptomy zaburzeń, niezbędne jest więc wprowadzenie do programu elementów profilaktyki wskazującej);
- strategie stosowane w profilaktyce (stosowane będą strategie informacyjne, edukacyjne, działań alternatywnych, interwencyjne i strategie zmian środowiskowych; ponieważ badania wykazują, że wiedza o negatywnych skutkach różnych zachowań ryzykownych nie zawsze wystarcza do ich unikania, ważną rolę będą odgrywały strategie edukacyjne, które kształtują odpowiednie postawy sprzyjające niepodejmowaniu zachowań ryzykownych).

III. Obszary oddziaływań

Oceny problemów (czynników ryzyka i zachowań ryzykownych) występujących w szkole dokonano w oparciu o analizę:

- ankiet przeprowadzonych wśród uczniów,
- obserwacji zachowania uczniów,
- dzienników szkolnych,
- dzienników pedagogów szkolnych i psychologa szkolnego i zawartych w nich

informacji na temat rozmów z kuratorami sądowymi, nauczycielami, rodzicami i uczniami.

Stwierdzono, że najczęściej występujące czynniki ryzyka to:

- trudna sytuacja materialna rodziny, bezrobocie rodziców,
- eurosieroctwo,
- rozbite rodziny, konflikty między rodzicami;
- niewłaściwe wypełnianie obowiązków rodzicielskich (brak opieki nad dziećmi),
- powroty z emigracji, imigracja z innych krajów;
- alkoholizm rodziców,
- agresja w środowisku rodzinnym,
- rozbudzanie seksualności przez media, łatwy dostęp do treści pornograficznych (Internet);
- niewłaściwe wzory spędzania wolnego czasu w rodzinie,
- kult siły i agresji wśród rówieśników, w mediach, w domu,
- niepowodzenia w nauce wynikające z obniżonych możliwości uczenia się,
- urazy psychiczne (śmierć członka rodziny, wypadki, itp.),

Natomiast najczęściej występujące u uczniów naszej szkoły zachowania ryzykowne to:

1. odtrącanie niektórych rówieśników – agresja bierna,
2. konflikty rówieśnicze – agresja fizyczna,
3. zachowania nieostrożne grożące utratą zdrowia (np. w ruchu drogowym),
4. niewłaściwe zachowanie podczas lekcji (rozmowy, niewykonywanie poleceń, utrudnianie prowadzenia lekcji)
5. niekulturalne zachowanie wobec nauczycieli, brak szacunku dla autorytetów,
6. samookaleczenia,
7. cyberprzemoc,

8. nadmierne spędzanie czasu przy komputerze,
9. nadmierne zainteresowanie sprawami seksu (oglądanie stron pornograficznych, niewłaściwe zachowanie wobec rówieśników o podłożu seksualnym),
10. konflikt z prawem (kradzieże),
11. wagary,
12. nieracjonalne odżywianie negatywnie wpływające na stan zdrowia, w tym stosowanie szkodliwych dla zdrowia diet dla poprawienia atrakcyjności fizycznej.

Analizie poddano również raport „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych.

Gmina miejsko-wiejska Sulechów 2015” wykonany przez Studio Diagnostyki i Profilaktyki w Krakowie. Z tego raportu wynika, że poważnym problemem wśród młodzieży naszej gminy jest palenie papierosów i spożywanie alkoholu oraz agresja. Istnieje również zagrożenie hazardem i cyberprzemocą, ale stopień nasilenia zjawiska nie jest w świetle przeprowadzonych badań duży.

Tworząc program wychowawczo-profilaktyczny wykorzystano także wiedzę o zagrożeniach ryzykownymi zachowaniami wśród młodzieży w Polsce na podstawie doniesień medialnych.

Biorąc pod uwagę wszystkie analizowane źródła stwierdzono, że w porównaniu z okresem poprzednim w większym nasileniu występują takie czynniki ryzyka jak np. reemigracja, imigracja, nadmierne i niewłaściwe zainteresowanie sprawami seksu, samookaleczenia, cyberprzemoc).

Zadania wychowawcze planowano opierając się na wizji i misji szkoły.

Wizja szkoły:

- uczeń otwarty, posiadający nawyk zdobywania wiedzy,
- uczeń potrafiący samodzielnie podejmować zadania w życiu społecznym i publicznym kraju,
- uczeń przestrzegający prawidłowych stosunków międzyludzkich i ogólnie przyjętych norm,
- uczeń będący wartościowym człowiekiem,
- uczeń wrażliwy na piękno, dbający o środowisko naturalne,
- uczeń odpowiedzialny,
- szkoła funkcjonalna, elastyczna, przyjazna uczniom i rodzicom,
- szkoła współpracująca ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym,
- nauczyciel w pełni usatysfakcjonowany z wykonywanego zadania.

Misja szkoły

- tworzenie warunków do rozwijania osobowości, własnej wartości i zainteresowań, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne czyny i decyzje,
- uświadamianie potrzeby integracji międzynarodowej w warunkach współczesnego świata,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za rodzinę i umacnianie więzi międzyludzkich,
- stworzenie warunków do uzyskania niezbędnej pomocy w sytuacjach zagrożenia, współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny,
- podkreślanie znaczenia wartości narodowych i tradycji regionalnych.

Biorąc pod uwagę wszystkie zebrane dane ustalono konieczność prowadzenia działań wychowawczo-profilaktycznych w następujących obszarach:

1. Budowanie systemu wartości.
2. Kształtowanie postaw patriotycznych.
3. Kształtowanie dojrzałości w sferze emocjonalno-społecznej.
4. Promocja zdrowia fizycznego.
5. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.
6. Promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia.
7. Pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.
8. Pomoc rodzinie w trudnej sytuacji materialnej.
9. Pomoc uczniom, którzy mają trudności w nauce.
10. Pomoc dzieciom, które mają problemy emocjonalne (w tym dzieciom w sytuacji kryzysowej).
11. Przeciwdziałanie agresji.
12. Profilaktyka uzależnień.
13. Przeciwdziałanie wagarom.
14. Zapobieganie przestępczości.
15. Pomoc dzieciom z rodzin reemigrujących i imigrantom.
16. Upowszechnianie czytelnictwa.

IV. Cele programu

Program wychowawczo-profilaktyczny uwzględnia misję i wizję szkoły.

Celem głównym szkoły jest „Stworzenie możliwości do pełnego rozwoju ucznia w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, duchowym oraz tworzenie warunków do rozwijania twórczej aktywności uczniów oraz koordynacja działań szkoły ze środowiskiem, wspieranie wychowawczej roli rodziny.”

Celem głównym programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspomaganie opisanego w misji i wizji szkoły oraz jej celach rozwoju młodego człowieka poprzez wspieranie rozwoju dziecka oraz ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które mogą go zakłócić oraz wzmacnianie czynników chroniących, które w sytuacji wystąpienia czynników ryzyka ten rozwój będą wspomagać.

Cele szczegółowe programu

1. Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia poprzez rozwijanie umiejętności:
 - a) przyswajania wiedzy,
 - b) pisania, czytania, rozumowania, korzystania z informacji, wykorzystania wiedzy w praktyce,
 - c) planowania i organizacji działań,
 - d) świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji i mediów,
 - e) rozbudzania zainteresowań,
 - f) pogłębiania znajomości historii, kultury i tradycji własnego kraju,
 - g) łączenia wiedzy matematycznej i przyrodniczej z życiem codziennym,
 - h) wypracowanie pozytywnego stosunku do uczenia się i uczęszczania do szkoły,.
2. Kształtowanie właściwej postawy moralno-duchowej i kultury osobistej uczniów poprzez:

- a) rozwijanie umiejętności oceny zachowań własnych oraz innych ludzi,
- b) uwrażliwienie na krzywdę innych,
- f) kształcenie umiejętności dokonywania pozytywnych wyborów,
- g) kształcenie poszanowania godności drugiego człowieka
- h) budowanie odporności na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych.

3. Wspieranie rozwoju psychofizycznego poprzez:

- a) zwracanie uwagi na dbałość o ciało, zdrowie, sprawność fizyczną,
- b) profilaktykę zdrowotną,
- c) nabywanie umiejętności właściwego spędzania czasu wolnego,
- d) nabywanie umiejętności zdrowej rywalizacji,
- e) nabywanie umiejętności osiągania sukcesów.
- f) poznanie i stosowanie zasad bezpieczeństwa w domu, w szkole i na ulicy,
- g) zdobycie wiedzy na temat zagrożeń wynikających ze stosowania używek,
- h) nabywanie przez młodzież umiejętności sprzyjających prawidłowym zachowaniom społecznym.

4. Wspieranie rozwoju emocjonalno-społecznego

- a) podnoszenie poziomu umiejętności rozpoznawania zachowań agresywnych i reakcji na nie,
- b) wskazywanie sposobów rozpoznawania i opanowania własnych emocji,
- c) wskazywanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- d) wykształcenie u uczniów umiejętności współzycia i współpracy w grupie rówieśniczej,
- e) nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów i panowania nad negatywnymi emocjami (złością),
- f) eliminowanie zachowań agresywnych,
- g) udzielanie pomocy osobom bezpośrednio zagrożonym różnymi formami niedostosowania.

Cele kierunkowe w wybranych obszarach:

1. Budowanie systemu wartości

- Wychowanie w duchu wartości uniwersalnych.
- Rozwijanie umiejętności społecznych, szczególnie asertywności i empatii.
- Uczenie sposobów planowania własnego rozwoju, systematyczności i obowiązkowości w nauce.
- Uczenie organizowania i oceniania własnego uczenia się.
- Dbanie o frekwencję ucznia na lekcjach oraz zajęciach pozalekcyjnych.
- Motywowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych, imprezach środowiskowych i osiągania coraz lepszych wyników.

2. Kształtowanie odporności emocjonalnej.

- Stwarzanie warunków sprzyjających nauce uczniów o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych.
- Sprzyjanie rozwojowi cech osobowościowych ucznia koniecznych do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.
- Poznawanie swoich mocnych i słabych stron, uczenie obiektywnego patrzenia na siebie w relacjach z innymi.

3. Promowanie zdrowego stylu życia.

- Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych.

- Uczenie zasad zdrowego odżywiania się.
- Propagowanie aktywnych form wypoczynku.
- Prowadzenie profilaktyki uzależnień od palenia tytoniu, zażywania narkotyków, dopalaczy i picia alkoholu.
- Rozwijanie sprawności fizycznej.

4. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.

- Utrwalanie zasad bezpiecznego zachowania się na drodze, podczas gier i zabaw ruchowych w domu i szkole oraz przerw śródlekcyjnych.
- Zapoznanie ze sposobami zachowania się na wypadek klęsk żywiołowych.
- Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od zachowań agresywnych.
- Kształcenie sposobów rozładowywania agresji.
- Uświadamianie zagrożeń i korzyści korzystania z cyberprzestrzeni.
- Zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami w szkole i gospodarstwie domowym.

5. Kształtowanie postaw patriotycznych.

- Kształtowanie osobowości ucznia poprzez uczestnictwo w uroczystościach szkolnych.
- Budowanie świadomości regionalnej.
- Poszanowanie dla symboli narodowych.
- Rozbudzanie miłości do małej i wielkiej Ojczyzny.

6. Upowszechnianie czytelnictwa.

- Rozwijanie zainteresowań czytelniczych.
- Dyskusje nad przeczytanymi książkami, ciekawymi artykułami.
- Głośne czytanie wybranych utworów z literatury dziecięcej.
- Rozwijanie czytelnictwa poprzez konkursy literackie, pięknego czytania itp.

7. Rozwijanie kompetencji informatycznych.

- Kształtowanie umiejętności posługiwania się sprzętem informatycznym.
- Rozwijanie umiejętności właściwego korzystania z internetu.
- Doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem i narzędziami informatycznymi.

8. Inne działania edukacyjno- profilaktyczne.

V. Osoby biorące udział w realizacji programu

4. Program wychowawczy współtworzą wszyscy członkowie społeczności szkolnej: dyrektor, nauczyciele, uczniowie i rodzice.
5. Rada pedagogiczna na pierwszym posiedzeniu opiniuje w programie zmiany, które przedstawiane są rodzicom i uczniom, a następnie zatwierdzone uchwałą przez radę pedagogiczną.
6. Funkcję wychowawczą pełnią wszyscy pracownicy szkoły.
Oczekuje się, że realizować program będą wszyscy pracownicy pedagogiczni szkoły przy współpracy z różnymi specjalistami.
Dyrekcja szkoły ma za zadanie sprawować nadzór nad:
 - sprawnym przebiegiem realizacji programu,
 - właściwą współpracą wszystkich osób zaangażowanych i spójnością oddziaływań.Wychowawcy klas są odpowiedzialni za:

- diagnozowanie problemów uczniów i ich rozwiązywanie we współpracy z pedagogami i psychologiem szkolnym,
- realizację treści programu podczas lekcji wychowawczych, wspieranie rozwoju fizycznego i emocjonalno-społecznego uczniów,
- dbanie o właściwą atmosferę w zespole klasowym i wzajemna akceptacja uczniów,
- konsekwentne przestrzeganie, realizowanie systemu działań w celu wyeliminowania przemocy, agresji słownej i fizycznej,
- wpajanie szacunku do tradycji i historii oraz symboli narodowych,
- integrowanie zespołu klasowego,
- dbanie o życzliwą atmosferę w grupie uczniowskiej,
- planowanie i organizowanie różnych form życia społecznego,
- kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija różne sfery osobowości,
- bieżące rozwiązywanie problemów i zagadnień mających miejsce w danym zespole,
- integracja dzieci romskich i innych narodowości z uczniami naszej szkoły,
- umożliwianie uczniom uczestniczenia w sytuacjach wymagających samodzielności i odpowiedzialności,
- uzgadnianie i koordynowanie działań wychowawczych wobec uczniów uzdolnionych, mających niepowodzenia w nauce oraz specyficzne potrzeby edukacyjne,
- mediowanie w sytuacjach trudnych pomiędzy uczniami, uczniami a nauczycielami we współpracy z Rzecznikiem Praw Ucznia,
- współdziałanie z pedagogiem i psychologiem szkolnym w rozpoznawaniu potrzeb i trudności uczniów,
- zapoznanie rodziców i uczniów z obowiązującymi w szkole zasadami oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

Nauczyciele będą:

- realizować wybrane treści programu profilaktycznego w ramach nauczanego przedmiotu,
- współpracować z wychowawcami,
- dbać o właściwą atmosferę podczas zajęć, wzbudzanie motywacji do uczenia się,
- rozbudzać zainteresowania nauczaniem przedmiotem i prowadzić zajęcia pozalekcyjne (koła zainteresowań, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze).

Pedagodzy i psycholog mają za zadanie:

- diagnozować potrzeby rozwojowe uczniów i sytuacji wychowawczej,
- udzielać wsparcia dzieciom i pomocy w rozwiązywaniu problemów szkolnych i osobistych,
- pomagać rodzicom w procesie wychowawczym,
- ściśle współpracować z wychowawcami i nauczycielami w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych,
- współpracować z instytucjami (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, sąd, policja, pomoc społeczna i inne).

Nauczyciel bibliotekarz ma za zadanie

- rozwijanie zainteresowań,
- propagowanie czytelnictwa jako alternatywnego dla komputera sposobu spędzania czasu wolnego

Logopeda poprzez usuwanie wad wymowy, które mogą utrudniać osiągnięcie dobrych wyników w nauce i kontakty rówieśnicze będzie wpływał na lepsze funkcjonowanie dziecka w roli ucznia i prawidłowe funkcjonowanie społeczne.

Terapeuta pedagogiczny prowadzi zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, których celem jest zapobieganie niepowodzeniom w nauce.

Zadaniem pielęgniarki szkolnej jest promocja zdrowia.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Podczas realizacji programu niezbędna jest współpraca z samorządem uczniowskim i rodzicami, szczególnie podczas organizacji imprez szkolnych oraz przy ustalaniu obszarów zagrożeń. Ponadto podczas realizacji programu szkoła będzie współpracować z różnymi instytucjami ze środowiska lokalnego. Są to między innymi:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sulechowie,
- Komisariat policji w Sulechowie,
- Pełnomocnik Urzędu Miejskiego w Sulechowie ds Uzależnień,
- placówki służby zdrowia, w tym Centrum Leczenia dzieci i Młodzieży w Zaborze,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie,
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Przytoku,
- Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Spraw Nieletnich w Świebodzinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

VI. Oczekiwane rezultaty

Uczeń dzięki oddziaływaniom wychowawczym i profilaktycznym:

- odróżnia dobro od zła w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi,
- stara się być odważnym, mądrym i pomaga potrzebującym,
- nie kłamie i nie zataja prawdy,
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych,
- nie dąży do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych,
- nie daje sobą manipulować.
- pracuje systematycznie
- zna techniki uczenia się
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych,
- przestrzega terminu usprawiedliwiania nieobecności,
- stara się nie opuszczać lekcji bez powodu,
- bierze udział w konkursach, zajęciach pozalekcyjnych,
- reprezentuje szkołę w środowisku,
- dostrzega potrzebę kulturalnego zachowania,
- współpracuje z innymi podczas zabawy, nauki szkolnej i w innych sytuacjach życiowych,
- rozpoznaje zagrożenie ze strony innych ludzi,
- wie, kiedy i do kogo zwrócić się o pomoc,
- wyciąga wnioski z niepowodzeń, 2.zna swoje zalety i wady,
- radzi sobie z przewyciężaniem swoich problemów,
- potrafi ponosić konsekwencje swojego zachowania,
- dba o higienę osobistą i swoje zdrowie,
- zna zasady zdrowego żywienia i higieny spożywania posiłków,
- zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy, przedmedycznej i wie, kogo poprosić o pomoc w nagłych wypadkach,
- racjonalnie spędza wolny czas, uczestniczy w wycieczkach, spacerach i zajęciach ruchowych,
- nie opuszcza zajęć wychowania fizycznego i bierze aktywny w nich udział,
- nie stosuje używek,

- dba o swoją sylwetkę,
- rozwija swoją sprawność fizyczną(aktywnie spędza czas wolny),
- porusza się w miejscach publicznych zgodnie z zasadami ruchu drogowego,
- unika przemocy słownej, psychicznej i fizycznej wobec rówieśników podczas zabaw w szkole oraz kontaktów w cyberprzestrzeni,
- zna numery alarmowe i sytuacje, kiedy należy z nich korzystać, potrafi wezwać pomoc,
- zachowuje swoją prywatność w cyberprzestrzeni,
- przestrzega zasad prawidłowego użytkowania urządzeń elektronicznych oraz sprzętu AGD,
- potrafi opanować swoje emocje w sytuacjach stresujących,
- zna sposoby właściwego rozładowywania napięć emocjonalnych.
- uświadamia sobie mechanizmy działające destrukcyjnie na psychikę (reklamy,przemoc w grach komputerowych,mediach,w grupie).

Zmniejsza się ilość osób, u których występują zachowania ryzykowne, ponieważ:

1. Szkoła staje się miejscem bardziej atrakcyjnym dla uczniów.
2. Nauczyciele i wychowawcy mają większą wiedzę i lepsze relacje z uczniami, co skutkuje zmniejszeniem ilości problemów i łatwiejszym ich rozwiązywaniem.
3. Uczniowie potrafią nawiązywać prawidłowe kontakty rówieśnicze.
4. uczniowie rzadziej przeżywają sytuacje stresowe, a z tymi które ich dotyczą potrafią sobie radzić.
5. Uczniowie potrafią kontrolować swoje wybuchy złości.
6. Uczniowie mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i spędzają czas wolny konstruktywnie.
7. Wszyscy uczniowie w trudnej sytuacji materialnej i emocjonalnej mogą liczyć na wsparcie i pomoc.
8. Uczniowie i ich rodzice są wyposażeni w wiedzę, gdzie można szukać profesjonalnej pomocy.

VII. Ewaluacja programu

Niezbędne jest kontrolowaniu przebiegu realizacji programu i jego efektów. Ocena przebiegu realizacji programu powinna być dokonywana systematycznie i (jeżeli zajdzie taka potrzeba) mogą być wprowadzone zamiany w formie aneksu. Ewaluacja będzie dokonywana pod koniec każdego roku szkolnego. Głównym celem ewaluacji jest określenie skuteczności oddziaływań. Należy ocenić, czy:

- zaszły pozytywne zmiany w zachowaniu uczniów,
- wprowadzone oddziaływania budziły zainteresowanie uczniów,
- pojawiły się inne obszary zagrożeń, które powinny być ujęte w programie profilaktyki.

Jeżeli oddziaływania okazały się nie w pełni skuteczne należy odpowiedzieć również na pytanie jakie błędy zostały popełnione. Podstawowe narzędzia ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki są to:

- obserwacja,
- ankiety,rozmowy, wywiady,
- analiza dokumentów szkolnych.

Diagnoza dokonana będzie wśród:

- uczniów,

- nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły,

Opracowując Szkolny Program Profilaktyki wykorzystano „Model szkolnego programu profilaktyki – propozycja” opracowany przez Magdalena Wieczorek, (nauczyciel – konsultant ROM-E Metis w Katowicach) we współpracy z Marią Bernad, doradcą metodycznym ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej w Katowicach:

https://poradnik.metis.pl/wp-content/downloads/model_szkolnego_programu_profilaktyki.pdf

Załącznik

Szczegółowe zadania i sposoby ich realizacji

Budowanie systemu wartości

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Wychowanie w duchu wartości uniwersalnych.	Udział w ogólnoszkolnych i klasowych imprezach zgodnych ze „Szkolnym kalendarzem imprez” (Dzień Chłopca, Dni Patrona, andrzejki, 11 Listopada, bal karnawałowy, walentynki, Powitanie Wiosny, Dzień Kobiet, 3 Maja, Dzień Dziecka).	Wychowawcy, nauczyciele
Uczenie sposobów planowania własnego rozwoju,systematyczności i obowiązkowości w nauce.	Udział uczniów w zajęciach artystycznych, wyjściach do teatru, muzeum, kina.	
Uczenie organizowania i oceniania własnego uczenia się.	Oglądanie filmów edukacyjnych i dyskusja,	
Dbanie o frekwencję ucznia na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.	Praca na rzecz społeczności(Sprzątanie Świata,Poła Nadziei,Góra Grosza)	
Motywowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych,zajęciach pozalekcyjnych,imprezach środowiskowych i osiągnięcia coraz lepszych wyników.	Ocena-nagroda za udział w konkursach i imprezach.	
Sprzyjanie rozwojowi cech osobowościowych ucznia koniecznych do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.		

Kształtowanie postawy patriotycznej

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie osobowości ucznia poprzez uczestnictwo w uroczystościach szkolnych.	Spotkania z kombatantem. Konkurs patriotyczny Polska moją Ojczyzną. Konkurs piosenki	wychowawcy, nauczyciele

Budowanie świadomości regionalnej.	patriotycznej Konkurs „Tu mieszkam, tu jest mój dom” Festiwal Nauki pod hasłem „Teraz Polska” Żywe lekcje historii-wycieczki. Pogadanki na lekcjach historii i wychowawczych. Sporządzanie drzew genealogicznych. Oglądanie filmów, programów i audycji historycznych.	
Poszanowanie dla symboli narodowych		
Rozbudzanie miłości do małej i wielkiej Ojczyzny.		

Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Utrwalanie zasad bezpiecznego zachowania się na drodze, podczas gier i zabaw ruchowych oraz przerw międzylekcyjnych.	1. Spotkania z przedstawicielami Straży Pożarnej. 2. Organizacja ćwiczeń opuszczania budynku szkoły drogą ewakuacyjną. 3. Organizacja klasowych wystaw tematycznych dotyczących zasad właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożeń. 4. Wykorzystanie scenek dramowych podczas godzin wychowawczych. 5. Organizowanie wycieczek poza placówkę w celu przypomnienia zasad poruszania się po drogach. 6. Spotkania z policjantem . 7. Projekcje filmów poświęconych zasadom udzielania pierwszej pomocy i zachowaniu się w trudnych sytuacjach. 8. Pokazy udzielania pierwszej pomocy. 9. Indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym.	Wychowawcy, nauczyciele, psycholog i pedagodzy szkolni
Zapoznawanie ze sposobami zachowania się na wypadek klęsk żywiołowych		
Zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami w szkole i gospodarstwie domowym; zapobiegania pożarom		
Poznanie zasad stosowania pierwszej pomocy.		

Promocja zdrowia fizycznego

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznanie zasad zdrowego żywienia i ryzyka stosowania różnego rodzaju diet	Pogadanki, filmy, spotkania z pielęgniarką, dietetykiem	wychowawcy
Zapoznanie z negatywnymi skutkami spożywania substancji zwiększających masę mięśniową	Pogadanki, filmy, spotkania z pielęgniarką, dietetykiem	wychowawcy
Nabywanie wiedzy o rozwoju seksualnym człowieka i akceptowanych społecznie formach zachowań w tej sferze	Pogadanki, filmy, spotkania z pielęgniarką, lekarze, pedagogiem, psychologiem	nauczyciele wychowawcy

Promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapoznanie z zasadami higieny psychicznej, właściwymi formami wypoczynku;	Pogadanki, filmy, spotkania z pielęgniarką, pedagogiem, psychologiem	wychowawcy
Uświadomienie zasad bezpiecznego korzystania z telewizji, komputera, itp.	Pogadanki, filmy, spotkania, warsztaty z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem szkolnym i pracownikami PP-P	wychowawcy pedagog, psycholog
Rozwijanie zainteresowań, nabywanie prawidłowych nawyków spędzania czasu wolnego	Koła zainteresowań, Pozalekcyjne zajęcia sportowe wycieczki klasowe	nauczyciele
Nabywanie wiadomości o rozwoju psychicznym człowieka, jego potrzebach psychicznych i sposobach ich realizacji	pogadanki, filmy, warsztaty	Wychowawcza pedagog psycholog

Kształtowanie dojrzałości w sferze emocjonalno-społecznej.

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
---------	-------------------	----------------------

Budowanie poczucia własnej wartości	pogadanki, zajęcia warsztatowe, indywidualne rozmowy, stosowanie pochwał przez nauczycieli różnych przedmiotów	Wychowawcy , pedagog psycholog, nauczyciele
Zdobywanie wiedzy na temat uczuć, ich rozpoznawania u siebie i innych osób	Pogadanki, prelekcje, zajęcia warsztatowe Propagowanie prawidłowych wzorców zachowań poprzez literaturę dla dzieci, np. Gdańskiego Wydawnictwa Psychologicznego: „Po co się złościć”.	Wychowawcy , pedagog psycholog
Kształtowanie empatii	Pogadanki, prelekcje, zajęcia warsztatowe	Wychowawcy , pedagog psycholog
Nabywanie kompetencji interpersonalnych, umiejętności współżycia w grupie	Zajęcia warsztatowe, indywidualne spotkania Praca w grupach - przygotowanie scenek dramowych, krótkich inscenizacji dotyczących komunikacji międzyludzkiej,	Psycholog , pedagog
Nabywanie wiedzy na temat stresu oraz umiejętności radzenia sobie z nim	Prelekcje, pogadanki, dyskusje, zajęcia warsztatowe, filmy, itp.	Wychowawcy, pedagog, psycholog

Profilaktyka uzależnień

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zdobywanie wiedzy na temat szkodliwości używek	Pogadanki, filmy, lekcje przyrody, spotkania z terapeutą uzależnień	Wychowawcy, pedagog, nauczyciele przyrody
Zdobywanie wiedzy na temat przyczyn sięgania po używki	Pogadanki, spotkania z pedagogiem, psychologiem	Wychowawcy, pedagog, psycholog
Nabywanie umiejętności odmawiania w sytuacji zachęcania do sięgania po używki	Zajęcia warsztatowe, filmy	Wychowawca, psycholog, pedagog
Zapoznanie rodziców z wpływem używek na młodego człowieka i problematyka uzależnień (przyczyny, objawy, skutki).		

Przeciwdziałanie agresji

Uświadamianie uczniom czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.	Pogadanki, filmy	Wychowawcy, pedagog, psycholog
Zdobycie przez rodziców wiedzy na temat przyczyn agresji i sposobów jej usuwania	prelekcje	Wychowawcy, psycholog, pedagog
Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktu bez użycia agresji	Zajęcia warsztatowe z zespołami klasowymi, indywidualne spotkania uczniów z pedagogiem i psychologiem	Wychowawcy, psycholog, pedagog
Nabywanie umiejętności radzenia sobie z własną złością	Zajęcia warsztatowe z zespołami klasowymi, indywidualne spotkania uczniów z pedagogiem i psychologiem Propagowanie prawidłowych wzorców zachowań poprzez literaturę dla dzieci, np. Gdańskiego Wydawnictwa Psychologicznego: „Po co się złościć” „	Wychowawcy, psycholog, pedagog
Zdobycie wiedzy odnośnie sposobów szukania pomocy w sytuacji bycia ofiarą agresji	Pogadanki, prelekcje Propagowanie prawidłowych wzorców zachowań poprzez literaturę dla dzieci, np. Gdańskiego Wydawnictwa Psychologicznego: „Dręczyciel w klasie”, „Śmierdzący ser” (przemoc w szkole), „Słup soli” (jak powstrzymać szkolnego dręczyciela).	Wychowawcy, pedagog, psycholog

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Ustalenie przyczyn trudności w nauce w indywidualnych przypadkach	rozmowy, badanie psychologiczne	nauczyciel wychowawca pedagog psycholog

Wzbudzanie zainteresowania nauką , podnoszenie motywacji do uczęszczania do szkoły	stosowanie aktywnych metod nauczania z wykorzystaniem środków multimedialnych	wszyscy nauczyciele
Dostosowywanie wymagań - programowych do możliwości uczniów	dostosowywanie wymagań dla poszczególnych uczniów zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej,	wszyscy nauczyciele
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z dysfunkcjami	prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych	nauczyciel-terapeuta logopeda
Pomoc uczniom, którzy mają trudności w nauce	prowadzenie konsultacji przedmiotowych, zajęć wyrównawczych dla uczniów, którzy mają trudności w nauce, organizowanie samopomocy koleżeńskiej	nauczyciele, wychowawcy
Dostarczanie uczniom wiedzy jak skutecznie się uczyć	prelekcje, rozmowy indywidualne	wychowawcy, pedagog, psycholog

Przeciwdziałanie przewlekłym wagarom

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Monitorowanie problemu nieusprawiedliwionych nieobecności w szkole	analiza frekwencji	wychowawcy pedagodzy
Dyscyplinowanie uczniów	rozmowy z wychowawcami , pedagogiem	Wychowawca pedagog
Pozyskiwanie rodziców w celu motywowania dziecka do uczęszczania do szkoły	rozmowy z rodzicami, porady wychowawcze, ustalenie zasad współpracy	Wychowawca, pedagog psycholog
Ustalanie przyczyn nieuczęszczania do szkoły	rozmowy z uczniem, badania psychologiczne	Wychowawca pedagog psycholog
Udzielanie pomocy w rozwiązaniu problemów będących przyczyną wagarów	w zależności od przyczyn (pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych, dawanie wsparcia psychicznego,	wychowawca pedagog psycholog

	objęcie zajęciami terapeutycznymi, itp.)	
--	--	--

Niwelowanie skutków trudnej sytuacji materialnej

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Ocena sytuacji materialnej uczniów	Obserwacja, rozmowy, wywiady	Wychowawcy, psycholog, pedagog
Udzielanie pomocy osobom najbardziej potrzebującym	Pomoc w żywieniu, kierowanie do świetlic terapeutycznych osób potrzebujących, dofinansowanie udziału w imprezach klasowych i szkolnych uczniom z najuboższych rodzin, współpraca z OPS	Wychowawcy, pedagog, psycholog
Kształtowanie u uczniów postaw społecznych sprzyjających akceptacji innych niezależnie od ich sytuacji materialnej	Pogadanki, filmy, rozmowy indywidualne	Wychowawcy pedagog psycholog

Wspieranie uczniów, którzy mają trudną sytuację rodzinną

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Ocena sytuacji rodzinnej uczniów	Obserwacja, rozmowy, wywiady	Wychowawca
Dawanie wsparcia psychicznego dzieciom w trudnej sytuacji rodzinnej	Rozmowy, porady	Wychowawca, psycholog, pedagog
Udzielanie pomocy rodzicom	rozmowy wspierające, porady, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich	wychowawca pedagog, psycholog
Zgłaszanie do odpowiednich instytucji (pomoc społeczna, sąd) w sytuacji zaistnienia podejrzenia o niewłaściwym sprawowaniu władzy rodzicielskiej	Kontakt (telefoniczny lub pisemny) z odpowiednimi instytucjami	Wychowawcy pedagog psycholog

Zapobieganie przestępczości

Zadanie	sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapoznanie uczniów ze skutkami grożącymi za zachowania o charakterze przestępczym (kradzieże, bójki, zastraszanie, itp.)	Prelekcje, pogadanki, spotkania z przedstawicielami policji	Wychowawcy, pedagog
Objęcie indywidualną pomocą dzieci, które mają za sobą pierwsze doświadczenia o charakterze przestępczym	Wykrycie przyczyn zachowań antyspołecznych (rozmowy, badania psychologiczne), Indywidualna pomoc o charakterze terapeutycznym, w trudniejszych przypadkach proponowanie pobytu w specjalistycznych ośrodkach (MOS)	Pedagog, psycholog
Udzielanie pomocy rodzicom	Rozmowy, porady wychowawcze kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich	Pedagog, psycholog

Pomoc w adaptacji dzieciom z rodzin reemigrujących i imigrantów

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Udzielanie pomocy w nauce, wyrównywanie braków	zajęcia wyrównawcze, pomoc koleżeńska, okresowe dostosowanie wymagań	Wychowawcy nauczyciele
Udzielenie pomocy w zaadaptowaniu się w nowej sytuacji	Stworzenie właściwej atmosfery w klasie, dawanie wsparcia psychicznego	Wychowawcy nauczyciele
Kształtowanie u uczniów postawy tolerancji wobec odmienności kulturowej	Prelekcje warsztaty filmy	Wychowawcy pedagog psycholog

Pomoc uczniom z problemami emocjonalnymi (w tym w sytuacjach kryzysowych)

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Monitorowanie sytuacji uczniów	rozmowy wywiady obserwacja	wychowawcy pedagog psycholog pielęgniarka

Udzielanie wsparcia psychicznego osobom indywidualnym	rozmowy interwencja kryzysowa zajęcia terapeutyczne	wychowawcy pedagog psycholog
Pomoc zespołom klasowym	interwencja kryzysowa	wychowawca pedagog psycholog

Upowszechnianie czytelnictwa

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Rozwijanie zainteresowań czytelniczych.	Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety na temat aktywności czytelniczej.	Wychowawcy, nauczyciele (w szczególności nauczyciele biblioteki)
Dyskusje nad przeczytanymi książkami, ciekawymi artykułami.	Prowadzenie zajęć z głośnego czytania. Przeprowadzanie wśród uczniów testów	
Głośne czytanie wybranych utworów z literatury dziecięcej.	czytania ze zrozumieniem. Organizowanie konkursów : „Przysłowia mądrością narodu”, „Ada to nie wypada”, „Czytelnik roku”, „Konkurs mitologiczny”, „Konkurs poprawnej polszczyzny”, „Konkurs poprawnej ortografii”. Tworzenie wystawek tematycznych np. o zwierzętach, roślinach, autorach książek. Organizowanie lekcji bibliotecznych i wizyt w bibliotece miejskiej. Realizacja programu czytelniczego "Kto czyta nie błądzi" we współpracy z biblioteką miejską	

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie umiejętności posługiwania się sprzętem informatycznym	Tworzenie prezentacji multimedialnych Posługiwanie się technologią informatyczną na lekcjach.	Wszyscy nauczyciele, w szczególności nauczyciele informatyki

Rozwijanie umiejętności właściwego korzystania z internetu		
Doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem i narzędziami informatycznymi.		